

Com publicar recursos docents en obert a la UAB.

Preguntes i respostes al xat.

2 i 3 de juliol de 2020

Versions digitals d'aquest document i de la presentació consultables a:
<https://ddd.uab.cat/record/226059>

Les imatges d'aquesta presentació, han de tenir una llicència oberta per tal que puguin ser penjades al DDD de la UAB o hi ha dret a cita?

Les imatges contingudes a la presentació que s'ha utilitzat durant el curs corresponen, bàsicament, a continguts oberts (amb llicències Creative commons) o que ja estan al domini públic. En algun cas també s'ha fet ús del dret a cita.

Per a poder publicar al DDD els vostres recursos docents és aconsellable prioritzar sempre l'ús de continguts oberts però si utilitzeu continguts protegits i no us podeu acollir al dret de cita cal que tingueu el permís per escrit i per a un ús específic de qui tingui els drets d'exploació.

El dret de cita es pot aplicar a les imatges que utilitzem en els recursos docents que elaborem?

El dret de cita és pot aplicar també a les imatges que feu servir en materials docents sempre i quan es compleixin simultàniament aquests 5 criteris:

Si la imatge és un contingut obert, cal citar?

Sempre cal citar. En la legislació espanyola la paternitat és un dret moral intransferible. Fins i tot, si l'autor de la imatge, gràfic, etc. és un mateix, cal indicar-ho posant, per exemple, en una foto: *Foto: "el vostre nom"* o en un gràfic: *Elaboració pròpia a partir de les dades de*

Per a citar posem el nom de l'autor i la font. Com a font també val la URL de la pàgina web on ho hem trobat indicant la data en què ha estat consultada.

Si la imatge és un contingut protegit es pot utilitzar en un recurs docent?

Si la imatge no està en obert tens dues opcions: 1r) mirar si et pots acollir al dret de cita i si no pots, 2n) cal que demanis permís a l'autor per escrit i per un ús en concret.

Què cal fer en cas que utilitzin els meus recursos docents sense respectar la llicència que he utilitzat?

Si en les teves funcions de personal docent de la UAB no et respecten la menció de drets que has posat en els teus materials docents pots adreçar-te al Gabinet Jurídic de la UAB per assessorar-te.

Cal revisar tots els continguts que pengem a les aules moodle?

Sí. Tots els documents que es pengin al campus virtual de la UAB han de complir la [Normativa i condicions d'ús del campus virtual](#)

Què pot passar si fem comunicació pública de continguts protegits?

Si vulnerem drets d'explotació, concretament, el de comunicació pública el propietari legítim dels drets pot demanar-te la retirada del material de la plataforma que has fet servir: DDD, pàgina web, campus virtual.... O emprendre directament accions legals.

A qui pertanyen els drets d'explotació dels materials docents d'elaboració pròpia que els professors de la UAB pengin a les aules moodle del campus virtual de la UAB, al professor, o pel fet de pujar-los al CV s'estan cedint a la UAB o a algun departament en concret?

Els professors conserven els seus drets quan pengem un material d'elaboració pròpia al Campus virtual de la UAB

Què passa si tercers no respecten la menció de drets que hem assignat al recurs educatiu que hem elaborat en la nostra tasca de docents de la UAB i que hem publicat al DDD?

Si algun professor en exercici de la seva tasca docent o investigadora a la UAB es troba que se li ha vulnerat la menció de drets que va fer en alguna de les seves obres, pot dirigir-se al Gabinet Jurídic de la UAB per a assessorament.

Qui té els drets d'autor en els treballs de fi d'estudis (TFG, TFM, tesi...)?

Els drets d'autor d'un treball de fi d'estudis és de l'alumne/a (o alumnes en el cas que s'hagi fet el treball en coautoria). Supervisors, tutors, revisors... són altres responsabilitats en els treballs de fi d'estudis que no permeten compartir els drets d'autor de l'obra. Quan aquest treball es publica al DDD, l'alumne/a cedeix el dret de comunicació pública amb caràcter de no exclusivitat a la UAB. Sense aquesta cessió el treball no es podria publicar al DDD.

Què passa si cedim alguns drets en la nostra obra i posteriorment els volem conservar?

La decisió sobre quins drets volem conservar i quins volem cedir cal ser meditada abans de fer aquesta menció de drets en el nostre document. Si fem comunicació pública a través d'un repositori i al cap de 6 mesos, per exemple, el volem retirar ja hi haurà moltes persones que l'hauran trobat a Google i n'hauran fet un ús legítim i no se'ls podrà demanar que actuïn segons un canvi de llicència. Com autors, però, podeu demanar que voleu exercir el dret moral de retirada que preveu la llei, per canvi de conviccions, per exemple. Tingueu en compte, però, que se us pot demanar una compensació. [Retirada de documents al DDD](#)

Es pot posar a les presentacions fragments de textos de manuals acollint-nos al dret de cita?

Podeu consultar el que preveu el [dret de cita i el dret d'il·lustració](#)

Si vols citar autors d'altres països, quina norma es segueix? o el que ens expliqués és d'àmbit internacional?

Els autors UAB estan regits per la legislació espanyola i la llei preveu el dret moral de la paternitat que ens obliga a citar tot el que consultem independentment que els autors citats siguin nacionals o estrangers.

Les revistes d'accés obert estan considerades pels trams de recerca?

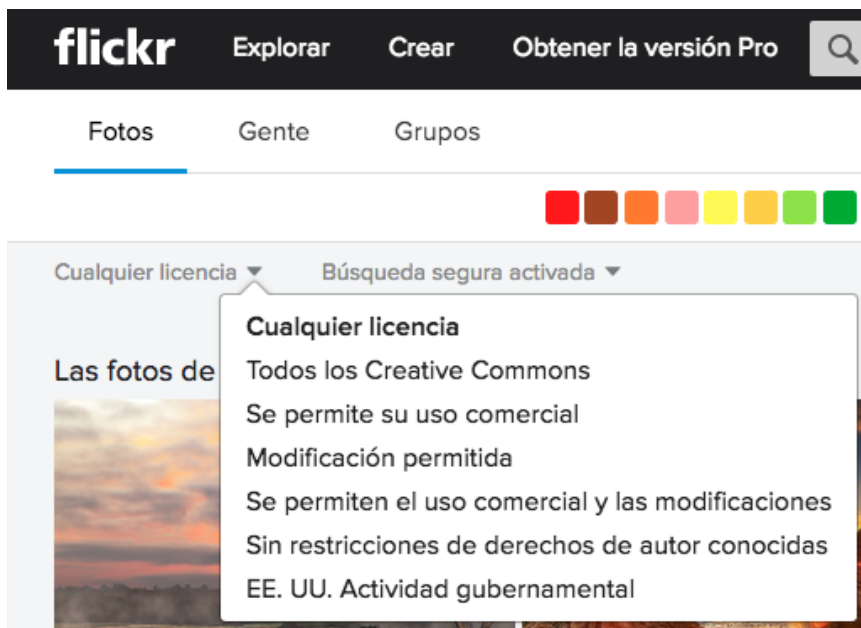
Les revistes d'accés obert tenen la mateixa consideració que les revistes de subscripció. Ambdues passen un procés de revisió d'experts i poden estar en el primer quartil del *Journal Citation Reports* o del *Scimago Journal Rank*. Un exemple el trobem en la revista espanyola d'accés obert *Comunicar* que ja fa 5 anys que es manté al Q1 del JCR

Si volem usar un fons musical en un vídeo nostre com ho podem fer?

Caldrà buscar un fons musical que estigui en accés obert en les plataformes que s'han presentat durant la sessió o en altres que proporcionin recursos musicals en obert. Podeu consultar la nostra guia: <https://ddd.uab.cat/record/108435>

Les fotos de Flickr es poden utilitzar?

Flickr és una plataforma amb fotografies que té un filtre per poder recuperar fàcilment els continguts en accés obert.

Com sempre cal indicar autor i font.

Quin ús es pot fer dels vídeos de Youtube?

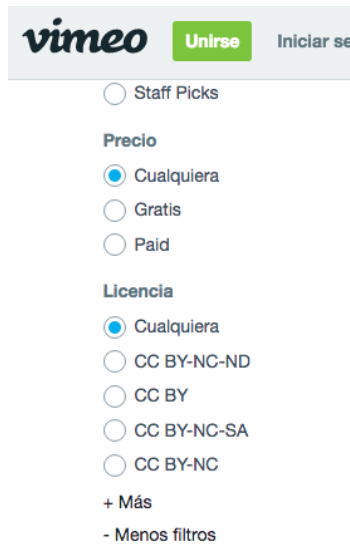
Els vídeos que trobem a Youtube poden estar publicats amb la llicència estàndard de Youtube o l'autor pot escollir una Creative commons. La plataforma permet filtrar en funció de la menció de drets.

Els vídeos amb llicències estàndard no cedeixen cap dret d'exploració a les persones que els estan consultant (no els poden editar, no els poden modificar, no en poden fer comunicació pública...) Per tant, cal demanar permís per a fer-ne comunicació pública o per a distribuir-lo, modificar-lo ...

Els videos de vimeo són d'accés obert?

La plataforma Vimeo per a vídeos conté diferents llicències. Feu la cerca i utilitzeu el filtre “llicència”:

vimeo Unirse Iniciar sesión

☐ Staff Picks

Precio

☒ Cualquiera

☐ Gratis

☐ Paid

Licencia

☒ Cualquiera

☐ CC BY-NC-ND

☐ CC BY

☐ CC BY-NC-SA

☐ CC BY-NC

[+ Más](#)

[- Menos filtros](#)

Pel que fa als drets dels capítols de llibre que haguem escrit? Els podem penjar al campus virtual o en xarxes socials acadèmiques com *Academia*?

Sovint que publiquem un capítol de llibre o un article de revista, l'editor ens demana que li signem un document anomenat “Copyright transfer agreement”. Si hem signat aquest document gairebé segur que li haurem cedit tots els drets a l'editor amb caràcter d'exclusivitat. Això vol dir que no el podem, ni tan sols, penjar al campus virtual perquè això suposa fer un ús del dret d'explotació de comunicació pública que ja no tenim. Aquest problema no existeix quan publiquem en una revista o en un llibre amb una Creative commons. El mateix pel que fa a penjar document a *Academia*. És un acte de comunicació pública.

Pregunta sobre concerts, obres de teatre, òperes que aquests dies apareixen i moltes en obert. Es poden posar els links al CV a la nostra assignatura, si és un enllaç que es pot veure lliure a casa?

Sí. Sempre i quan no tinguis coneixements que les webs vulneren drets de tercers

Com sabem si podem utilitzar una imatge de la que no sabem qui és l'autor ni la seva procedència?

Si teniu una imatge que voldríeu utilitzar però no en coneixeu la procedència ni sabeu qui n'és l'autor, podeu provar de buscar-la a: <https://tineye.com/> Reverse Image search o arrossegant-la a la casella de cerca del Google imatges <https://www.google.com/imghp?hl=ca>

Cerca per imatges ×

Feu cerques a Google amb una imatge en comptes de text. Proveu d'arrossegar una imatge fins aquí.

Enganxa l'URL de la imatge

Penja una imatge

Cerca per imatges

Un PDI de la UAB podria utilitzar en un recurs educatiu que volgués publicar en accés obert al DDD la imatge Duck-Rabbit_illusion.jpg que és de "domini públic" als EEUU. https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Duck-Rabbit_illusion.jp?

RESPOSTA DEL GABINET JURÍDIC:

Primer de tot, la pàgina web diu que el dibuix està en domini públic d'acord amb la legislació dels USA.

L'article 199 del text refós de la Llei de propietat intel·lectual, estableix:

'3. En todo caso, los nacionales de terceros países gozarán de la protección que les corresponda en virtud de los Convenios y Tratados internacionales en los que España sea parte y, en su defecto, estarán equiparados a los autores españoles cuando estos, a su vez, lo estén a los nacionales en el país respectivo.

4. Para las obras cuyo país de origen sea con arreglo al Convenio de Berna un país tercero y cuyo autor no sea nacional de un Estado miembro de la Unión Europea, el plazo de protección será el mismo que el otorgado en el país de origen de la obra sin que en ningún caso pueda exceder del previsto en esta ley para las obras de los autores.

5. Se reconoce el derecho moral del autor, cualquiera que sea su nacionalidad'.

Si l'autor és nacional dels USA, seria d'aplicació el conveni de Berna el qual protegeix els drets d'autor durant tota la vida de l'autor i 50 anys més. Apart, la legislació espanyola, independentment de la nacionalitat de l'autor, garanteix el respecte dels drets morals.

S'ha de constatar qui és l'autor, la seva nacionalitat, la data de creació de l'obra i en el seu cas, la data de la mort de l'autor. En funció d'aquestes dades i de l'article anterior es pot determinar si els drets d'explotació de l'obra han expirat. Sembla que sigui així, ja que als USA ja han caducat i sembla que l'autor sigui Jastrow i figura una data 1899 que fa pensar que la regla dels 50 anys post mortem autoris ha transcorregut.

Es poden penjar al campus virtual els articles de les revistes digitals subscrites per la UAB o cal proporcionar l'enllaç que porta a la revista o la base de dades on està inclosa?

RESPOSTA DEL GABINET JURÍDIC:

El conveni amb CEDRO-VEGAP que té la UAB

<https://cv.uab.cat/suport/manuals/CondicionsUsLlicenciaCEDRO.pdf> regula el supòsit previst a l'article 32.4 del text refós de la llei de propietat intel·lectual:

*‘Tampoco necesitarán la autorización del autor o editor los actos de **reproducción parcial, de distribución y de comunicación pública de obras o publicaciones, impresas o susceptibles de serlo**, cuando concurren simultáneamente las siguientes condiciones:*

a) Que tales actos se lleven a cabo únicamente para la ilustración con fines educativos y de investigación científica.

b) Que los actos se limiten a un capítulo de un libro, artículo de una revista o extensión equivalente respecto de una publicación asimilada, o extensión asimilable al 10 por ciento del total de la obra, resultando indiferente a estos efectos que la copia se lleve a cabo a través de uno o varios actos de reproducción.

c) Que los actos se realicen en las universidades o centros públicos de investigación, por su personal y con sus medios e instrumentos propios.

d) Que concorra, al menos, una de las siguientes condiciones:

1.º Que la distribución de las copias parciales se efectúe exclusivamente entre los alumnos y personal docente o investigador del mismo centro en el que se efectúa la reproducción.

2.º Que sólo los alumnos y el personal docente o investigador del centro en el que se efectúe la reproducción parcial de la obra puedan tener acceso a la misma a través de los actos de comunicación pública autorizados en el presente apartado, llevándose a cabo la puesta a disposición a través de las redes internas y cerradas a las que únicamente puedan acceder esos beneficiarios o en el marco de un programa de educación a distancia ofertado por dicho centro docente.

En defecto de previo acuerdo específico al respecto entre el titular del derecho de propiedad intelectual y el centro universitario u organismo de investigación, y salvo que dicho centro u organismo sea titular de los correspondientes derechos de propiedad intelectual sobre las obras reproducidas, distribuidas y comunicadas públicamente de forma parcial según el apartado b), los autores y editores de éstas tendrán un derecho irrenunciable a percibir de los centros usuarios una remuneración equitativa, que se hará efectiva a través de las entidades de gestión’.

Les bases de dades gaudeixen d'una triple protecció: (i) drets de propietat intel·lectual sobre els continguts de les bases de dades; (ii) drets de propietat intel·lectual sobre el contingut, si té creativitat; i (iii) el dret sui generis de base de dades que protegeix no al creador, sinó al fabricant de la base de dades.

Amb la qual cosa, hem d'estar a la llicència d'ús de la base de dades que té subscrita la UAB. Per tant, el que proposaria al professor és que indiqués la forma d'accés legal dels estudiants a la base on es troba l'article publicat. Per això, la UAB paga, apart de la llicència CEDRO-VEGAP, la llicència amb el fabricant de la base de dades.

3 de JULIOL

Com consultar els drets de publicació en les fotografies que voldria fer servir de Google?

https://www.google.es/advanced_image_search al capdavall trobaràs el filtre "derechos de uso".

La UAB ofereix algun suport al gestor de referències bibliogràfiques Zotero?

Podeu consultar una taula comparativa dels gestors de referències bibliogràfiques Zotero-Mendeley-Endnote a: <https://ddd.uab.cat/record/225272>. Aquesta taula pretén ser un primer material de suport per Zotero.

Els recursos que es penjen al repositori, han de derivar d'una recerca?

No necessàriament. Al repositori de la UAB s'hi pot penjar material en qualsevol tipus de suport que el PDI consideri d'ús per a la docència i la recerca. El DDD li proporcionarà una URL permanent, molta visibilitat, estadístiques i preservació. [Els materials derivats de l'organització de jornades i congressos](#) dels departaments també es pot penjar al DDD (pòsters per la difusió, cartells, fotografies, programa...)

Quina revisió fa la biblioteca dels arxius que enviem per formulari al DDD?

La biblioteca revisa en el cas dels articles si la versió és la que permet l'editor, si hi ha embargament i repassa que la informació de tots els camps (autor, títol...) estigui correcta i normalitzada. En el cas dels recursos docents, per exemple, si incloeu materials de tercers (imatges, fragment de text) nosaltres no tenim manera de saber si els continguts són oberts o amb dret i cita i, vosaltres sempre en sou els responsables.

Es poden pujar al DDD les versions preprint i postprint d'articles de revistes que no són d'accés obert?

Cal consultar prèviament les polítiques de copyright de les editorials i autoarxiu a través de la plataforma [Sherpa-Romeo](#). En aquesta plataforma també es pot consultar si cal aplicar un embargament i condicions específiques de l'editorial (per exemple enllaçar a la versió maquetada a la web de l'editor, etc ...). Quan ens envieu un article a través dels formularis d'autoarxiu del DDD, no el publiquem directament sinó que queda en un espai al DDD on només pot accedir el personal de biblioteques autoritzat per a la seva revisió i aprovació. Els bibliotecaris comproven que la versió que ens envieu sigui la que l'editorial permet autoarxivar al DDD. Si no és així contactem amb vosaltres.

Si s'elabora un vídeo de qui són els drets d'autor de qui l'ha fet o de la unitat docent?

Dels autors a no sé que cedeixin per escrit els drets a tercers.

Com s'ha d'anomenar un fitxer que vulguem publicar al DDD?

Es recomanable anomenar sempre qualsevol fitxer amb un nom que descrigui el seu contingut i la seva versió si és el cas. Millor evitar noms del tipus "text", "document" ...
<https://www.uab.cat/web/elsnostresfons-1345754055775.html>

Nom dels fitxers: per una bona gestió dels recursos electrònics i la seva accessibilitat és fonamental anomenar adequadament els fitxers dels registres. A l'hora de posar nom als fitxers es recomana:

- Triar noms que siguin suficientment descriptius del contingut, per exemple, utilitzant part de la referència bibliogràfica del treball en si.
- No superar els 25 caràcters.
- Evitar anomenar-los per un número, ja que no és suficientment descriptiu del context del registre.
- Evitar l'ús de caràcters com , . : ; / () \$ & | [] * < > " ' `
- Utilitzar el guió baix (_) millor que espais en blanc entre paraules.
- Per a registres que tenen diferents versions, és aconsellable diferenciar-les indicant v01, v02, etc., enlloc de update, nou, etc. Una excepció seria la versió definitiva, que es podria anomenar FINAL. Per aquests casos, s'aconsella ser consistent en el nom dels diferents fitxers per guardar una coherència interna.

Quins són els formats recomanables per pujar documents al DDD?

Recomanem formats oberts pensats per a ser reutilitzats: pdf per a text, jpg per a fotos i mp4 per a vídeos. Si alguna vegada voleu pujar un documents i veieu que per formulari us dona error, cal que contacteu amb nosaltres: ddd.bib@uab.cat

Des d'on podem descarregar les imatges de les llicències Creative commons?

Una opció és anar a la [cerca avançada de google](#) utilitzant el filtre de *drets d'ús*, o des de la mateixa pàgina de Creative commons <https://creativecommons.org/about/downloads/>

Com crear-me l'identificador ORCID?

Podeu consultar la informació sobre [ORCID](#)

Ens poden acusar de plagiar parts d'un material nostre que hem penjat al DDD quan posteriorment ho enviem a una revista?

L'autoplagi es pot evitar citant-te en la publicació i comprovant que la publicació "nova" compleixi aquestes dues condicions: 1) novedosa (ha d'aportar alguna cosa de nou) i 2) creativa (ha de tenir altura creativa, el que aportes de nou ha de tenir un interès). Consulteu, a més a més, les polítiques dels editors pel que fa a les autocites per no incórrer en el que ells poden considerar un abús.

Si no fem cap menció de drets en el propi document, n'hi ha prou en què consti en el registre del DDD?

És molt recomanable posar la imatge de la Creative commons que escolliu ben visible a l'inici del document ja que hi ha molts usuaris que recuperen els documents del DDD a través de Google sense passar pel DDD i per tant, si no veuen la menció de drets al registre del DDD, quan obrin el document al no veure cap menció de drets hauran d'interpretar que tots els drets estan reservats.

